

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს
გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
N1/207-2007 2007 წლის 25 სექტემბერი ქ. თბილისი

მოსამართლეობის საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩატარების
წესისა და საკვალიფიკაციო საგამოცდო პროგრამის
დამტკიცების შესახებ

1. "საერთო სასამართლოების შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონის 53-ე მუხლის მე-2 პუნქტის საფუძველზე დამტკიცდეს: (9.07.2010 N 1/70)

ა) მოსამართლეობის საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩატარების წესი (დანართი 1);

ბ) მოსამართლეობის საკვალიფიკაციო საგამოცდო პროგრამა (დანართი 2).

2. ეს გადაწყვეტილება ამოქმედდეს "მოსამართლეობის საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩატარების წესისა და საკვალიფიკაციო საგამოცდო პროგრამის დამტკიცების შესახებ" საქართველოს პრეზიდენტის 2005 წლის 10 მარტის N131 ბრძანებულების ძალადაკარგულად გამოცხადებისთანავე.

ვალერი ცერცვაძე

საქართველოს იუსტიციის
უმაღლესი საბჭოს მდივანი

დანართი 1

მოსამართლეობის საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩატარების წესი

თავი I.

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. საკვალიფიკაციო გამოცდის მიზნები (12/08/2009 N 1/455)

მოსამართლეობის საკვალიფიკაციო გამოცდის (შემდგომში - საკვალიფიკაციო გამოცდა) მიზანია მაღალკვალიფიციური იურისტების შერჩევა შემდგომში იუსტიციის უმაღლეს სკოლაში იუსტიციის მსმენელთა მისაღებად გამოცხადებულ კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად.

მუხლი 2. საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩაბარების უფლების მქონე პირები

1. საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩაბარების უფლება ეძლევა საქართველოს ქმედუნარიან მოქალაქეს ოცდახუთი წლის ასაკიდან, თუ მას აქვს უმაღლესი იურიდიული განათლება და ფლობს სახელმწიფო ენას.

2. ამ წესის მიზნებისთვის უმაღლესი იურიდიული განათლების მქონედ ითვლება:

ა) პირი, თუ მას დამთავრებული აქვს სახელმწიფო (მათ შორის საბჭოთა კავშირის ერთ-ერთი რესპუბლიკის) უმაღლესი სასწავლებლის იურიდიული ფაკულტეტის სრული კურსი სპეციალობით “სამართლისმცოდნეობა” ან “საერთაშორისო სამართალი” და სახელმწიფო საგამოცდო კომისიის მიერ მინიჭებული აქვს “იურისტის” კვალიფიკაცია;

ბ) პირი, რომელსაც აკრედიტებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ან ახალდაფუძნებული ლიცენზირებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ მინიჭებული აქვს ბაკალავრის, დიპლომირებული სპეციალისტის ან მაგისტრის უმაღლესი აკადემიური ხარისხი სამართალმცოდნეობის სპეციალობაში.

გ) პირი, თუ მას დამთავრებული აქვს სახელმწიფო უმაღლესი სასწავლებელი სპეციალობით “სამართლისმცოდნეობა”, ასევე ლიცენზირებული კერძო უმაღლესი სასწავლებლის კურსდამთავრებული, რომელსაც სახელმწიფო საგამოცდო კომისიის მიერ მინიჭებული აქვს “იურისტის” კვალიფიკაცია, ამასთან, დიპლომის დანართიდან ირკვევა, რომ მათ ჩაბარებული აქვთ შემდეგი საგნები:

გ.ა) საქართველოს სახელმწიფო (საკონსტიტუციო) სამართალი;

გ.ბ) სისხლის სამართალი;

გ.გ) სისხლის სამართლის პროცესი;

გ.დ) სამოქალაქო სამართალი;

გ.ე) სამოქალაქო სამართლის პროცესი;

გ.ვ) ადმინისტრაციული სამართალი და პროცესი;

გ.ზ) სამართლის თეორია.

4. პირი, რომელსაც უმაღლესი იურიდიული განათლება მიღებული აქვს საზღვარგარეთ, მათ შორის დსთ-ს ქვეყნებში, საკვალიფიკაციო გამოცდაზე დაიშვება საზღვარგარეთ გაცემული საგანმანათლებლო დოკუმენტის “უმაღლესი განათლების შესახებ” საქართველოს კანონით დადგენილი წესით აღიარების შემთხვევაში.

მუხლი 3. საკვალიფიკაციო გამოცდის საორგანიზაციო კომისია

1. საკვალიფიკაციო საგამოცდო კომისიის შექმნამდე 30 დღით ადრე, საკვალიფიკაციო გამოცდების ორგანიზებულად ჩატარების მიზნით, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივნის ბრძანებით, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს აპარატის მოხელეთაგან იქმნება საკვალიფიკაციო გამოცდის საორგანიზაციო კომისია (შემდგომში საორგანიზაციო კომისია).

2. საორგანიზაციო კომისიის უფლებამოსილება წყდება საკვალიფიკაციო გამოცდის საბოლოო შედეგების ოფიციალურად გამოქვეყნებისთანავე.

3. საორგანიზაციო კომისიას ხელმძღვანელობს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანი.

4. საორგანიზაციო კომისიას ევალება გამოცდების მოსამზადებლად აუცილებელი ყველა ორგანიზაციული საკითხის გადაწყვეტა, მათ შორის, გამოცდის

ჩაბარების მსურველთა განცხადებების მიღება, მათი საბუთების დადგენილ წესებთან შესაბამისობის შემოწმება.

მუხლი 4. საბუთების მიღება საკვალიფიკაციო გამოცდაზე დასაშვებად

1. საკვალიფიკაციო გამოცდაზე დაშვების მიზნით კანდიდატთა საბუთების მიღება იწყება პირველი გამოცდის ჩატარებამდე ოცდახუთი დღით ადრე და წყდება გამოცდის ჩატარებამდე ათი დღით ადრე. განცხადების მიღების ბოლო დღის შემდეგ დაგვიანებით შემოსული განცხადება არ მიიღება.

2. საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩაბარების მსურველს განცხადება შეაქვს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საორგანიზაციო კომისიაში. მსურველმა უნდა წარმოადგინოს შემდეგი საბუთები:

ა) განცხადება მოსამართლეობის საკვალიფიკაციო გამოცდაზე დაშვების შესახებ;

ბ) უმაღლესი იურიდიული განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტის დედანი და ასლი, ხოლო ამ დებულების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – ჩაბარებული საგნების დანართი; (3.04.2012 N 1/59)

გ) ავტობიოგრაფია;

დ) პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის ასლი;

ე) ორი ფერადი ფოტოსურათი ზომით 3X4.

3. განცხადება შეიტანება მხოლოდ საერთო საკვალიფიკაციო ან ერთ-ერთი სპეციალიზაციის მიხედვით.

4. გამოცდის დაწყებამდე ხუთი დღით ადრე თითოეულ კანდიდატზე გაიცემა საგამოცდო ფურცელი, რომელშიც აღინიშნება კანდიდატის სახელი, გვარი და სხვა მონაცემები, რომლებიც აუცილებელია პირის იდენტიფიკაციისათვის.

5. თუ კანდიდატი ვერ აკმაყოფილებს წაყენებულ მოთხოვნებს ან წარმოდგენილი საბუთები არ შეესაბამება დადგენილ წესს, კანდიდატის საბუთები არ მიიღება და იგი გამოცდაზე არ დაიშვება.

მუხლი 5. საკვალიფიკაციო გამოცდის დანიშვნა და ჩატარების ვადები

საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩატარების ფორმა (საერთო და/ან სპეციალიზაციის მიხედვით), თარიღი, აგრეთვე საკვალიფიკაციო გამოცდასთან დაკავშირებული ორგანიზაციული ღონისძიებების განხორციელების ვადები განისაზღვრება საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს გადაწყვეტილებით.

მუხლი 6. გამოცდის ჩატარების ენა

საკვალიფიკაციო გამოცდა ტარდება საქართველოს სახელმწიფო ენაზე.

მუხლი 7. საკვალიფიკაციო გამოცდა

1. საკვალიფიკაციო გამოცდა ტარდება საერთო და სპეციალიზაციის მიხედვით.

2. სპეციალიზაცია ხდება სამოქალაქო და ადმინისტრაციული სამართლისა და სისხლის სამართლის დარგებში.

3. საერთო საკვალიფიკაციო გამოცდა ტარდება შემდეგ საგნებში:

ა) საკონსტიტუციო სამართალი;

ბ) სისხლის სამართალი;

გ) სისხლის სამართლის პროცესი;

დ) სამოქალაქო სამართალი;

ე) სამოქალაქო სამართლის პროცესი;

ვ) ადმინისტრაციული სამართალი და პროცესი;

ზ) ადამიანის უფლებების შესახებ საერთაშორისო აქტები და საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები.

4. სამოქალაქო და ადმინისტრაციული სამართლის სპეციალიზაციით გამოცდა ტარდება შემდეგ საგნებში:

ა) საკონსტიტუციო სამართალი;

ბ) სამოქალაქო სამართალი;

გ) სამოქალაქო სამართლის პროცესი;

დ) ადმინისტრაციული სამართალი და პროცესი;

ე) ადამიანის უფლებების შესახებ საერთაშორისო აქტები და საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები;

ვ) სასამართლო კონტროლი სისხლის საპროცესო იძულების ღონისძიებებსა და საგამომიებო მოქმედებებზე.

5. სისხლის სამართლის სპეციალიზაციით გამოცდა ტარდება შემდეგ საგნებში:

ა) საკონსტიტუციო სამართალი;

ბ) სისხლის სამართალი;

გ) სისხლის სამართლის პროცესი;

დ) ადამიანის უფლებების შესახებ საერთაშორისო აქტები და საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები.

მუხლი 8. საკვალიფიკაციო გამოცდის ეტაპები და შედეგების გამოცხადება

1. საკვალიფიკაციო გამოცდა ტარდება ორ ეტაპად: თავდაპირველად ბარდება ტესტური გამოცდა, ხოლო შემდეგ – წერითი გამოცდა.

2. წერით გამოცდაზე დაიშვება მხოლოდ ის პირი, რომელიც წარმატებით ჩააბარებს ტესტურ გამოცდას.

3. საკვალიფიკაციო გამოცდა ჩაბარებულად ითვლება ტესტური და წერითი გამოცდის წარმატებით ჩაბარების შემთხვევაში.

4. ტესტურ გამოცდაში მიღებული შედეგები მომდევნო საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩატარების დროს არ მიიღება მხედველობაში.

5. როგორც ტესტური, ისე წერითი გამოცდის შედეგები ცხადდება გამოცდის ჩაბარებიდან არა უგვიანეს სამი დღის ვადაში.

თავი II.

ტესტური გამოცდა

მუხლი 9. საგამოცდო ტესტი

1. საგამოცდო ტესტი შეიცავს საკვალიფიკაციო გამოცდისათვის გათვალისწინებული სამართლის შესაბამისი დარგების მიხედვით შედგენილ ას საკითხს.

2. საგამოცდო ტესტის ყოველი საკითხი შედგება ორი ნაწილისაგან: პირველი, აღწერილობითი ნაწილი, შეიცავს ფაქტობრივი ცხოვრებისეული შემთხვევის აღწერას, ხოლო მეორე ნაწილი – ამ შემთხვევის სამართლებრივი გადაწყვეტის ოთხ შესაძლო ვარიანტს (პასუხს). გამოსაცდელის ამოცანაა გამოიცილოს სწორი პასუხი და შემოხაზოს ამ პასუხის აღმნიშვნელი ანბანის ასო საგამოცდო ტესტის პასუხებისათვის განკუთვნილ სპეციალურ ფურცელში.

3. ტესტის ოთხი პასუხიდან სწორია მხოლოდ ერთი. გამოსაცდელმა უნდა შემოხაზოს მხოლოდ ერთი პასუხი.

მუხლი 10. ტესტის საკითხების შეფასება

1. ტესტის ყოველ საკითხზე სწორი პასუხი ფასდება 1 (ერთი) ქულით, არასწორი პასუხი კი – 0 (ნული) ქულით.

2. თუ შემოხაზულია ერთზე მეტი პასუხი ან არც ერთი პასუხი არ არის შემოხაზული, ტესტის ამოხსნა შეფასდება 0 (ნული) ქულით.

3. ტესტური გამოცდის მინიმალური შეფასება არის 0 (ნული) ქულა, ხოლო მაქსიმალური შეფასება – 100 (ასი) ქულა.

მუხლი 11. გამსვლელი ქულა

გამოსაცდელი, რომელიც ტესტურ გამოცდაში დააგროვებს 75 (სამოცდათხუთმეტ) ან მეტ ქულას, გადის შემდეგ ეტაპზე და მას უფლება აქვს ჩააბაროს წერიტი გამოცდა.

მუხლი 12. საგამოცდო დრო

1. ტესტური გამოცდის ჩასაბარებლად გამოსაცდელს ეძლევა ხუთი საათი. დროის გადაცილების შემდეგ საკვალიფიკაციო გამოცდების საორგანიზაციო კომისიისათვის გადაცემული ნამუშევარი არ გასწორდება და გამოსაცდელს დაეწერება შეფასება 0 (ნული).

2. გამოსაცდელები მიიღებენ გაფრთხილებას საგამოცდო დროის ამოწურვის შესახებ ორჯერ – დროის დამთავრებამდე 30 წუთით ადრე და 15 წუთით ადრე. პირველი გაფრთხილების შემდეგ არავის არა აქვს უფლება დატოვოს საგამოცდო დარბაზი საგამოცდო ტესტის ჩაბარების გარეშე.

მუხლი 13. საგამოცდო ტესტების დარიგების წესი

1. ტესტური გამოცდის დაწყებამდე საორგანიზაციო კომისიის წარმომადგენლებს საგამოცდო დარბაზში შემოაქვთ დალუქული ყუთები, რომელშიც მოთავსებულია დალუქული კონვერტები.

2. საორგანიზაციო კომისიის წარმომადგენელი გამოსაცდელთაგან მოიწვევს რამდენიმე პირს, რომლებიც შეამოწმებენ, არის თუ არა ყუთი სწორად დალუქული.

დალუქული ყუთი იხსნება საორგანიზაციო კომისიის წარმომადგენელთა თანდასწრებით

3. ყოველ გამოსაცდელს გადაეცემა დალუქული კონვერტი, რომელშიც მოთავსებულია საგამოცდო ტესტი და პასუხების ფურცელი.

4. კონვერტის გახსნამდე თითოეული გამოსაცდელი ვალდებულია შეამოწმოს კონვერტი. თუ კონვერტი გახსნილია ან ლუქი დაზიანებული ან სხვაგვარად იწვევს ეჭვს კონვერტის მთლიანობა, გამოსაცდელი ვალდებულია დაუყოვნებლივ, ვიდრე იგი დაიწყებდეს კითხვებზე პასუხის გაცემას, განაცხადოს ამის შესახებ. ასეთ შემთხვევაში მას მიეცემა ახალი ტესტი. დაგვიანებით შემოსული პრეტენზია არ მიიღება.

5. ტესტურ გამოცდაზე გამოცხადებულ პირთათვის საგამოცდო ტესტების დარიგების შემდეგ საორგანიზაციო კომისია ითვლის დარჩენილი ტესტების რაოდენობას, ადგენს აქტს და ლუქავს ტესტებს სპეციალურ ყუთში.

მუხლი 14. სავალდებულო ინსტრუქტაჟი ტესტური გამოცდის დაწყებამდე

საგამოცდო ტესტის კითხვებზე პასუხის გაცემამდე საორგანიზაციო კომისიის წარმომადგენელი ვალდებულია ინსტრუქტაჟი ჩაუტაროს გამოსაცდელს, აუხსნას მათ ტესტების ამოხსნის მეთოდიკა, პასუხების ფურცლის შევსების წესი და სხვა საკითხები, რომლებიც აუცილებელია გამოცდის ჩატარებისათვის.

მუხლი 15. საკანონმდებლო მასალის გამოყენების აკრძალვა

1. ტესტური გამოცდის დაწყებამდე გამოსაცდელს ჩამოერთმევა ნორმატიული აქტები, კანონთა კომენტარები, სახელმძღვანელოები ან სხვა ანალოგიური მასალა, ასევე აუდიო ან სხვა ტექნიკური საშუალებები.

2. გამოსაცდელი, რომელიც შემჩნეული იქნება ამ მასალის ან ტექნიკური საშუალების გამოყენებაში, მოიხსნება გამოცდიდან და დაეწერება შეფასება 0 (ნული).

მუხლი 16. ტესტური გამოცდის შედეგების შემოწმება და საგამოცდო ფურცლის გაცემა

1. ტესტური გამოცდის პასუხები მოწმდება საორგანიზაციო კომისიის შემადგენლობიდან შერჩეული უფლებამოსილი პირების მიერ კომპიუტერის და საამისოდ გამიზნული სხვა ტექნიკური საშუალებების მეშვეობით, საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარის ან მის მიერ უფლებამოსილი საგამოცდო კომისიის წევრის მეთვალყურეობით.

2. ტესტური გამოცდის შედეგების შემოწმებისას დაცულია ორმხრივი ანონიმურობის პრინციპი.

3. გამოსაცდელს, რომელმაც ტესტური გამოცდის შედეგად დააგროვა 75 (სამოცდათხუთმეტი) და მეტი ქულა, მიეცემა საგამოცდო ფურცელი, რაც მას წერით გამოცდაზე გასვლის უფლებას აძლევს.

წერიტი გამოცდა

მუხლი 17. წერიტი გამოცდის ჩატარება

1. წერიტი გამოცდა ტარდება ერთ ტურად.
2. წერიტი გამოცდის საკითხი ისე უნდა იყოს შედგენილი, რომ შესაძლებელი იყოს გამოსაცდელის როგორც თეორიული ცოდნის, ისე ამ ცოდნის პრაქტიკული გამოყენების უნარ-ჩვევების გამოვლენა.

მუხლი 18. წერიტი გამოცდის ჩაბარებაზე უფლებამოსილი პირები

წერიტი გამოცდა ტარდება ტესტური გამოცდის შემდეგ და მასზე დაიშვებიან მხოლოდ ის კანდიდატები, რომლებმაც წარმატებით ჩააბარეს ტესტური გამოცდა.

მუხლი 19. საგამოცდო ბილეთი

1. წერიტი გამოცდა ტარდება საგამოცდო ბილეთების მეშვეობით. საგამოცდო ბილეთი შედგება ხუთი საკითხისგან (კაზუსი).
2. კაზუსის ამოხსნის დროს გამოსაცდელმა უნდა შეძლოს სამართლებრივი კვალიფიკაცია – სამართლებრივი ნორმების მისადაგება ამოსახსნელ კაზუსში მოცემულ ცხოვრებისეულ სიტუაციასთან. ასევე მან უნდა შეძლოს ამგვარი გადაწყვეტის დასაბუთება როგორც თეორიული, ისე პრაქტიკული არგუმენტებით.

მუხლი 20. საგამოცდო ბილეთის შეფასება

1. ბილეთის ყოველი საკითხი ფასდება ხუთქულიანი სისტემით. მაქსიმალური შეფასება არის 5 (ხუთი) ქულა, ხოლო მინიმალური – 0 (ნული) ქულა.
2. ყოველ ბილეთზე ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა შეადგენს 25 (ოცდახუთ) ქულას, ხოლო მინიმალური რაოდენობა 0 (ნულ) ქულას.

მუხლი 21. წერიტი გამოცდის შედეგები

წერიტი გამოცდა ჩაბარებულად ითვლება, თუ გამოსაცდელი დააგროვებს სულ ცოტა 15 (თხუთმეტი) ქულას.

მუხლი 22. წერიტი გამოცდის ჩაბარების დრო

1. წერიტი გამოცდის ჩასაბარებლად გამოსაცდელს ეძლევა ექვსი საათი. დროის გადაცილების შემდეგ საორგანიზაციო კომისიისათვის გადაცემული ნამუშევარი არ გასწორდება და გამოსაცდელს დაეწერება შეფასება 0 (ნული).
2. გამოსაცდელები მიიღებენ გაფრთხილებას საგამოცდო დროის ამოწურვის შესახებ ორჯერ – დროის დამთავრებამდე 30 წუთით ადრე და 15 წუთით ადრე. პირველი გაფრთხილების შემდეგ არავის არა აქვს უფლება დატოვოს საგამოცდო დარბაზი წერიტი ნამუშევრის ჩაბარების გარეშე.

მუხლი 23. საგამოცდო რვეული

1. წერიტი გამოცდის დაწყების წინ გამოსაცდელს დაურიგდება საგამოცდო

რვეულები საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სათანადო აღნიშვნებით.

2. გამოსაცდელს არა აქვს უფლება წერითი ნამუშევარი შეასრულოს სხვა რვეულში, გარდა იმისა, რაც მათ გამოცდის წინ მიეცემათ. სხვა რვეულში შესრულებული ნაშრომი არ გასწორდება და გამოსაცდელს დაეწერება შეფასება 0 (ნული).

მუხლი 24. წინასაგამოცდო ინსტრუქტაჟი

წერითი გამოცდის დაწყებამდე საორგანიზაციო კომისიის წარმომადგენელი ინსტრუქტაჟს უტარებს გამოსაცდელს, აუხსნის მათ საგამოცდო რვეულის თავფურცლის შევსების წესს და სხვა ტექნიკურ საკითხებს, რომლებიც აუცილებელია გამოცდის ჩატარებისათვის.

მუხლი 25. საგამოცდო ბილეთის დარიგების წესი

1. წერითი გამოცდის დაწყებამდე საორგანიზაციო კომისიის წარმომადგენელს საგამოცდო დარბაზში შემოაქვს დალუქული კონვერტი ან ყუთი, რომელშიც მოთავსებულია საგამოცდო ბილეთები.

2. საორგანიზაციო კომისიის წარმომადგენელი გამოსაცდელთაგან მოიწვევს რამდენიმე პირს, რომლებიც შეამოწმებენ, არის თუ არა ყუთი ან კონვერტი სწორად დალუქული. ყუთი (კონვერტი) გაიხსნება მათი თანდასწრებით.

3. ყოველ გამოსაცდელს დაურიგდება საგამოცდო ბილეთი და საგამოცდო რვეული.

მუხლი 26. საკანონმდებლო მასალის გამოყენების უფლება

1. წერითი გამოცდის განმავლობაში გამოსაცდელს უფლება აქვთ გამოიყენონ საკანონმდებლო აქტის ტექსტები და სხვა ნორმატიული მასალა.

2. წერითი გამოცდის დაწყებამდე გამოსაცდელს ჩამოერთმევა კანონთა კომენტარები, სახელმძღვანელოები და სხვა სასწავლო მასალა. გამოსაცდელი, რომელიც შემჩნეული იქნება ამ მასალის გამოყენებაში, მოიხსნება გამოცდიდან და დაეწერება შეფასება 0 (ნული).

მუხლი 27. წერითი ნაშრომის გასწორება

1. წერითი გამოცდის დამთავრების შემდეგ თითოეული გამოსაცდელი წერით ნაშრომს და საგამოცდო ფურცელს აბარებს საორგანიზაციო კომისიის წარმომადგენელს.

2. ნაშრომის ჩაბარების შემდეგ ყველა რვეული დაიშიფრება, მოეხსნება თავფურცელი და დაილუქება სპეციალურ ყუთში საორგანიზაციო კომისიის მიერ.

3. ყუთის გახსნა, რომელშიც მოთავსებულია რვეულის თავფურცლები, მოხდება საორგანიზაციო კომისიის მიერ წერითი ნამუშევრების გასწორების შემდეგ და მოხდება რვეულების, თავფურცლების და საგამოცდო ბლანკების იდენტიფიკაცია მათზე აღნიშნული შესაბამისი კოდების (ნომრების) მიხედვით.

4. წერითი ნაშრომის გასწორება ხდება საკვალიფიკაციო საგამოცდო კომისიის

წევრების მიერ. წერითი გამოცდის შედეგების შემოწმებისას დაცულია გამოსაცდელისა და გამომცდელის ორმხრივი ანონიმურობის პრინციპი.

თავი IV.

საკვალიფიკაციო საგამოცდო კომისია

მუხლი 28. საკვალიფიკაციო საგამოცდო კომისიის შექმნა და მისი უფლებამოსილება

1. საკვალიფიკაციო გამოცდის შედეგების შეფასების მიზნით იქმნება საკვალიფიკაციო საგამოცდო კომისია (შემდგომში - საგამოცდო კომისია).

2. საგამოცდო კომისიის შემადგენლობას ამტკიცებს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო.

3. საგამოცდო კომისიას ხელმძღვანელობს თავმჯდომარე, რომელსაც საგამოცდო კომისიის წევრთაგან ნიშნავს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო.

4. საგამოცდო კომისიის საქმიანობის სამართლებრივი რეგულირება ხორციელდება დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო.

თავი V.

საკვალიფიკაციო გამოცდაზე გამოცხადების წესი და ზედამხედველობა გამოცდის მიმდინარეობაზე

მუხლი 29. საკვალიფიკაციო გამოცდაზე გამოცხადების დრო

1. საკვალიფიკაციო გამოცდის დღეს ყველა გამოსაცდელი უნდა გამოცხადდეს გამოცდის ჩატარების ადგილზე დილის 9 საათზე და გაიაროს რეგისტრაცია. გამოსაცდელეებმა თან უნდა იქონიონ პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტი და საგამოცდო ფურცელი.

2. პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტისა და საგამოცდო ფურცლის გარეშე გამოცხადებული პირი გამოცდაზე არ დაიშვება.

3. რეგისტრაციის დასრულებისთანავე იხურება შენობის შესასვლელი კარები და დაგვიანებული პირები გამოცდაზე არ დაიშვებიან.

4. ტესტური გამოცდა დაიწყება რეგისტრაციის დამთავრებიდან არა უგვიანეს ერთი საათისა, ხოლო წერითი გამოცდა - რეგისტრაციის დამთავრებიდან არა უგვიანეს ორი საათისა.

მუხლი 30. საკვალიფიკაციო გამოცდაზე გამოუცხადებლობის შედეგები

საკვალიფიკაციო გამოცდაზე გამოუცხადებლობა პირს უფლებას ართმევს მოითხოვოს დამატებითი გამოცდის ჩატარება, მიუხედავად იმისა გამოცდაზე გამოუცხადებლობა საპატიო მიზეზით იყო გამოწვეული თუ არა.

მუხლი 31. საგამოცდო დარბაზში ადგილის დაკავების წესი

1. საგამოცდო დარბაზში შესვლამდე გამოსაცდელეები იღებენ ადგილის

დაკავებისათვის განკუთვნილ დანომრილ ბარათებს, რომლის მიხედვით იკავებენ ადგილს საგამოცდო დარბაზში.

2. საგამოცდო დარბაზში ადგილის თვითნებურად დაკავების შემთხვევაში გამოსაცდელი მოიხსნება გამოცდიდან.

მუხლი 32. საგამოცდო დარბაზში შესვლის უფლება

საგამოცდო დარბაზში დაიშვებიან მხოლოდ გამოსაცდელები და სპეციალური საშვის მქონე პირები.

მუხლი 33. საკვალიფიკაციო გამოცდიდან გაძევების შედეგები

საკვალიფიკაციო გამოცდაზე წესრიგის დარღვევის გამო გამოსაცდელის გაძევების შემთხვევაში მას უფლება არა აქვს მონაწილეობა მიიღოს მომდევნო ორ საკვალიფიკაციო გამოცდაში.

მუხლი 34. საჯაროობა საკვალიფიკაციო გამოცდების ჩატარებისას

1. საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩატარებისას საზოგადოებრივი კონტროლისა და საჯაროობის უზრუნველყოფის მიზნით გამოცდაზე მეთვალყურეებად დაიშვებიან საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები.

2. დაინტერესებულმა პირებმა საკვალიფიკაციო გამოცდის დაწყებამდე ხუთი დღით ადრე უნდა გაიარონ აკრედიტაცია საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საორგანიზაციო კომისიაში და მიიღონ საგამოცდო დარბაზში შესასვლელი საშვი.

3. მეთვალყურეები საგამოცდო დარბაზში დაიკავებენ მათთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებს. საგამოცდო პროცესში ჩარევის უფლება მათ არა აქვთ. ამ მოთხოვნის დარღვევის შემთხვევაში მეთვალყურე დათხოვილი იქნება საგამოცდო დარბაზიდან.

დანართი 2 (3.04.2012 N 1/59)

მოსამართლეობის საკვალიფიკაციო საგამოცდო პროგრამა

ნაწილი I. შინაარსი

1. საქართველოს საკონსტიტუციო სამართალი.
2. სისხლის სამართალი.
3. სისხლის სამართლის პროცესი.
4. სამოქალაქო სამართალი.
5. სამოქალაქო საპროცესო სამართალი.
6. ადმინისტრაციული სამართალი და პროცესი.
7. ადამიანის უფლებების შესახებ საერთაშორისო აქტები და საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები.
8. სასამართლო კონტროლი სისხლის საპროცესო იძულების ღონისძიებებზე, საგამოძიებო მოქმედებებსა და ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობაზე.
9. საქართველოს სამოსამართლო ეთიკის კოდექსი.

ნაწილი II. საქართველოს საკონსტიტუციო სამართალი

თემა I. საქართველოს კონსტიტუცია.

თემა II. საქართველოს კონსტიტუციური კანონი „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ“.

თემა III. საქართველოს ორგანული კანონი „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე“.

თემა IV. საქართველოს ორგანული კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“.

თემა V. საქართველოს კანონი „საქართველოს დედაქალაქის – თბილისის შესახებ“.

თემა VI. საქართველოს კანონი „ნორმატიული აქტების შესახებ“.

თემა VII. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება „საქართველოს სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის“ კონსტიტუციური შეთანხმების დამტკიცების შესახებ.

თემა VIII. საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ“.

თემა IX. საქართველოს კანონი „საქართველოს მოქალაქეთა და საქართველოში მცხოვრებ უცხოელთა რეგისტრაციის პირადობის (ბინადრობის) მოწმობისა და საქართველოს მოქალაქის პასპორტის გაცემის წესის შესახებ“.

თემა X. საქართველოს კანონი „უცხოელთა სამართლებრივი მდგომარეობის შესახებ“.

თემა XI. საქართველოს ორგანული კანონი „რეფერენდუმის შესახებ“.

თემა XII. საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი.

თემა XIII. საქართველოს კანონი „საქართველოს კონტროლის პალატის შესახებ“.

თემა XIV. საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“.

თემა XV. საქართველოს ორგანული კანონი „მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ“.

თემა XVI. საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“.

თემა XVII. საქართველოს ორგანული კანონი „იმპიჩმენტის შესახებ“.

თემა XVIII. საქართველოს კანონი „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“.

თემა XIX. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“.

თემა XX. საქართველოს ორგანული კანონი „საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ“.

თემა XXI. საქართველოს კანონი „საკონსტიტუციო სამართალწარმოების შესახებ“.

თემა XXII. საქართველოს კანონი „პროკურატურის შესახებ“.

თემა XXIII. საქართველოს ორგანული კანონი „ეროვნული უშიშროების საბჭოს შესახებ“.

თემა XXIV. საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“.

თემა XXV. საქართველოს კანონი „ადვოკატთა შესახებ“.

რეკომენდირებული სამეცნიერო ლიტერატურა:

ზ.ადეიშვილი, გ.ვინტერი, დ.ქიტოშვილი, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის კომენტარი, თბ., 2002 წ.

ადამიანის უფლებათა დაცვა ეროვნულ და საერთაშორისო სამართალში (სტატიათა კრებული) რედაქ. კ.კორკელია, თბ., 2002 წ.

ა.აბესაძე, საქართველოს ტერიტორიული მართვის კონსტიტუციური პრობლემები, პროფ. გ.ინწკირველის 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო კრებული. თბ., 1996 წ., გვ. 106-111.

ა.აბესაძე, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო, 1996 წ. ჟურნ. „სამართალი“, 1-2.

კ.კუბლაშვილი, ძირითადი უფლებები, 2003 წ., გამომცემლობა „ჯისიაი“.

ა.ლორია, მოქალაქეობა საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, 1996 წ.

ვ.ლორია, საქართველოს ადმინისტრაციული სამართალი, თბ., 1995 წ.

ო.მელქაძე, საზღვარგარეთის ქვეყნების სამართალი, თბ., 1995 წ.

ო.მელქაძე, საუბრები ქართულ კონსტიტუციაზე, თბ., 1996 წ.

კ.მიქელაძე, დემოკრატიული სახელმწიფოს კონსტიტუცია და პარლამენტარული რესპუბლიკა, ჟურნ. „სამართალი“, 1991 წ., 3,4,5.

ბ.ნაკაშიძე, თვითმმართველობა საქართველოში – სამართლებრივ-პოლიტიკური პრობლემები, ბათუმი, 1994 წ.

ზ.რუხაძე, საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი, ბათუმი, 1999 წ.

ბ.სავანელი, ხელისუფლების განაწილების პრინციპი და ადამიანის კონსტიტუციური გარანტიები, სამართლის რეფორმა საქართველოში, 1994 წ.

საქართველოს სსრ კონსტიტუციური აქტების კრებული (1921-1978 წწ.), შემდგ. გრ. ერემოვი, თბ., 1993 წ.

ი.სურგულაძე, სახელმწიფო, ჟურნ. „სამართალი“, 1996 წ., 7-8.

ი.ფუტყარაძე, უშუალო დემოკრატის ადგილი და მნიშვნელობა საქართველოს ეროვნულ-სახელმწიფოებრივ მოწყობაში, ჟურნ. „სამართალი“, 1992 წ., 12, გვ. 2-8.

ი.ფუტყარაძე, ხელისუფლების დანაწილების პრინციპი და საქართველოს სახელმწიფო წყობილება, ჟურნ. „სამართალი“, 1991 წ., გვ. 10.

პ.ცნობილაძე, საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი, თბ., 1996 წ.

პ.ცნობილაძე, სამართლის ნორმები და წესრიგის დამყარება საზოგადოებაში, ჟურნ. „სამართალი“, 1993 წ., 3-4.

პ.ცნობილაძე, კონსტიტუციური (სახელმწიფო) სამართალი, ცნობარი, თბ., 1998 წ.

ლ.ჭანტურია, ადამიანის ძირითადი უფლებები და საქართველოს მომავალი კონსტიტუცია, ჟურნ. „სამართალი“, 1993 წ., 5-6.

გ.ხუბუა, სამართლის თეორია, გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბ., 2004 წ.

ზ.ჯინჯოლავა, საქართველოს პრეზიდენტის კომპეტენცია 1995 წლის კონსტიტუციით, პროფ. გ. ინწკირველის 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო კრებული, თბ., 1996 წ., გვ. 90-99.

ლ.იზორია, კ.კორკელია, კ.კუბლაშვილი, გ.ხუბუა, საქართველოს კონსტიტუციის კომენტარები, მერიდიანი, 2005 წ.

ა.დემეტრაშვილი, ნ.კვაჭაძე. კ.კუბლაშვილი, დ.ლოსაბერიძე, ზ.რუხაძე, ვ.ხმაღაძე, ზ.ჯიბლაშვილი, კონსტიტუციური სამართალი, თბ., 2005 წ.

ა. დემეტრაშვილი, ი.კობახიძე, კონსტიტუციური სამართალი, თბ., 2010 წ.

ბ.ზოიძე, საკონსტიტუციო კონტროლი და ღირებულებათა წესრიგი საქართველოში, თბ., 2007წ.

კ.კორკელია, ი.ქურდაძე, ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სამართალი ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მიხედვით, თბ., 2004 წ.

ნაწილი III. სისხლის სამართალი

თემა I. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი.

თემა II. ქენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს I, II, III, და IV კონვენციები და 1977 წლის 8 ივნისის I და II დამატებითი ოქმები.

რეკომენდებული სამეცნიერო ლიტერატურა:

სისხლის სამართლის ზოგადი ნაწილი, თსუ-ს გამომცემლობა, რედაქტორები: პროფ. მ. ტყემელიაძე, პროფ. გ. ნაჭყებია, თბ., 2004 წ.

გამყრელიძე ო., დანაშაულის შუალობით ამსრულებლობა და თანაამსრულებლობა, თბ., 1974 წ.

გამყრელიძე ო., ბრძოლა სამართლებრივ სახელმწიფოსათვის, თბ., 1998 წ.

ლევკვიშვილი მ., მამულაშვილი გ., პასუხისმგებლობა ეკონომიკური დანაშაულისათვის (კომენტარი), თბ., 1999 წ.

მაყაშვილი ვ., მაჭავარიანი მ., წერეთელი თ., შავგულიძე თ., დანაშაული პიროვნების წინააღმდეგ (კომენტარები), თბ., 1999 წ.

სურგულაძე ლ., სისხლის სამართალი. დანაშაული, თბ., 1997 წ.

ტყემელიაძე გ., პასუხისმგებლობა დანაშაულთა ერთობლიობისათვის, თბ., 1965 წ.

თოდუა ნ., მამულაშვილი გ., გვენეტაძე ნ., დანაშაული საზოგადოებრივი უშიშროებისა და წესრიგის წინააღმდეგ, თბ., 2005 წ.

დონჯაშვილი თ., საქართველოს სისხლის სამართალი. ზოგადი ნაწილი, თბ., 2004 წ.

უგრეხელიძე მ., ბრალი საფრთხის დელიქტებში, თსუ., 1983 წ.

უგრეხელიძე მ., გაუფრთხილებელი ბრალის პრობლემა სისხლის სამართალში, მოსკოვი, 1976 წ. რუსულ ენაზე.

შავგულიძე თ., სურგულაძე ლ., საზოგადოებრივი საშიშროების გამომრიცხველი გარემოებანი საქართველოს კანონმდებლობაში, 1968 წ.

წერეთელი თ., ტყემელიაძე გ., მოძღვრება დანაშაულზე, 1969 წ.

წერეთელი თ., მიზეზობრივი კავშირი სისხლის სამართალში, მოსკოვი, 1976 წ. რუსულ ენაზე.

წერეთელი თ., დანაშაულის მომზადება და მცდელობა, 1961 წ.

წერეთელი თ., თანამონაწილეობა დანაშაულში, 1965 წ.

წულაია ზ., დანაშაული პიროვნების წინააღმდეგ, თბ., 1999 წ.

გოთუა ზ., სისხლის სამართალი. ზოგადი ნაწილი. სასჯელი. თბ., 2001 წ.

ნაწილი IV. სისხლის სამართლის პროცესი

თემა I. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი.

თემა II. საქართველოს კანონი „პატიმრობის კოდექსი“.

თემა III. საქართველოს კანონი „პოლიციის შესახებ“.

თემა IV. საქართველოს კანონი „ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის შესახებ“.

თემა V. საქართველოს კანონი „სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოსთან საქართველოს თანამშრომლობის შესახებ“.

თემა VI. საქართველოს კანონი „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“.

თემა VII. საქართველოს კანონი „არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულების წესისა და პრობაციის შესახებ“.

რეკომენდებული სამეცნიერო ლიტერატურა:

გაბისონია ი., სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვა სასამართლოში, თბ., 2002 წ.

გაბისონია ი., აღკვეთის ღონისძიებანი სისხლის სამართლის პროცესში (პრაქტიკული სახელმძღვანელო), თბ., 2003 წ.

ბენიძე ვ., დაპატიმრებისა და შინაპატიმრობის აღკვეთის ღონისძიებად გამოყენების პრობლემები, თბ., 2003 წ.

კორკელია კ., ქურდაძე ი., ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სამართალი ადამიანის უფლებათა კონვენციის მიხედვით. თბ., 2004 წ.

კორკელია კ., ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის გამოყენება საქართველოში, თბ., 2004 წ.

ჟან პრადელი, შედარებითი სისხლის სამართალი. პროცესის სისტემები.

სისხლის სამართლის პროცესი. რედაქტ. ა. ფალიაშვილი, შ. ფაფიაშვილი. თბ., 2003 წ.

ბოხაშვილი ი., სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვა სააპელაციო სასამართლოში. თბ., 2004წ.

ევროგაერთიანების ქვეყნების სისხლის სამართლის საპროცესო სისტემები. თბ., 2002 წ.

მეიშვილი ზ., ჯორბენაძე ო., საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის კომენტარები, თბ., 2007 წ.

ნაწილი V. სამოქალაქო სამართალი

თემა I. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი.

თემა II. საქართველოს კანონი „მეწარმეთა შესახებ“.

თემა III. საქართველოს კანონი „საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ“.

თემა IV. საქართველოს კანონი „საერთაშორისო კერძო სამართლის შესახებ“.

თემა V. საქართველოს კანონი „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“.

თემა VI. საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს შრომის კოდექსი“.

თემა VII. საქართველოს კანონი „სამოქალაქო აქტების შესახებ“.

თემა VIII. საქართველოს კანონი „საღსრულებო წარმოებათა შესახებ“.

რეკომენდებული სამეცნიერო ლიტერატურა:

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი პირველი, თბ., 1999 წ.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მეორე, თბ., 1999 წ.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, თბ., 2001 წ.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მეოთხე, ტომი I, თბ., 2001 წ.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მეოთხე, ტომი II, თბ., 2001 წ.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მეხუთე, თბ., 2000 წ.

ახვლედიანი ზ., მემკვიდრეობის სამართალი (ახალი სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით), თბ., 1997 წ.

ახვლედიანი ზ., ვალდებულებითი სამართალი (ახალი სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით), თბ., 1997 წ.

ახვლედიანი ზ., ვალდებულებითი სამართალი, მეორე გამოცემა, თბ., 1999 წ.

ზოიძე ბ., მფლობელობის (Possesio) ცნება საქართველოს მომავალ სამოქალაქო კოდექსში. კრებულში: „სამართლის რეფორმა საქართველოში“, თბ., 1994 წ., გვ. 274-284.

ზოიძე ბ., სანივთო სამართალი, თბ., 1999 წ.

ზოიძე ბ., ქართული სანივთო სამართალი, მე-2 გამოცემა, თბილისი, 2003 წ.

კნიპერი რ., საკუთრების პრობლემები გარდამავალ საზოგადოებაში.

საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი გ. ინწკირველის 70 წლისთავისადმი, გვ. 118-124.

კნიპერი რ., მოსაზრებანი სამართლებრივი რეფორმის თაობაზე. საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი ს. ჯორბენაძის 70 წლისთავისადმი, გვ. 21-31.

კუნცევა-გაბაშვილი ნ., საავტორო უფლებები, თბ., 2002 წ.

შენგელია რ., საოჯახო სამართალი, კომენტარები, თბ., 1999 წ.

შენგელია რ., კონდიქციურ ვალდებულებათა საფუძვლები. საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი ს. ჯორბენაძის 70 წლისთავისადმი, გვ. 67-74.

შენგელია რ., ქორწინება და მეუღლეთა უფლება-მოვალეობანი, თბ., 1998 წ.

შენგელია რ., ოჯახის წევრთა სამართლებრივი ურთიერთობანი, თბ., 1998 წ.

შენგელია რ., მეურვეობა და მზრუნველობა, თბ., 1998 წ.

ჩიკვაშვილი შ., საოჯახო სამართალი, თბ., 1998 წ.

ჩიკვაშვილი შ., საოჯახო და მემკვიდრეობის სამართალი, თბ., 1999 წ.

ძამუკაშვილი დ., სამრეწველო საკუთრება, გამოგონება, სასარგებლო მოდელო, სამრეწველო ნიმუში, თბ., 1997 წ.

ჭანტურია ლ., შესავალი საქართველოს სამოქალაქო სამართლის ზოგად ნაწილში, თბ., 1997 წ.

ჭანტურია ლ., სანივთო სამართლის ძირითადი პრინციპები საქართველოს მომავალ სამოქალაქო კოდექსში, კრებული „სამართლის რეფორმა საქართველოში“, თბ., 1994 წ., გვ. 226-241.

ჭანტურია ლ., კანონი მეწარმეთა შესახებ და საკორპორაციო სამართლის წარმოშობა საქართველოში, საიუბილეო კრებული მიძღვნილი ს. ჯორბენაძის 70 წლისთავისადმი, თბ., 1996 წ., გვ. 32-55.

ჭანტურია ლ., ნინიძე თ., მეწარმეთა შესახებ კანონის კომენტარი, მე-3 გამოცემა, თბ., 2002 წ.

ჭანტურია ლ., საკუთრება, როგორც მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალება, თბ.; 1999 წ.

ჭანტურია ლ., ნინიძე თ., მეწარმეთა შესახებ კანონის კომენტარი, მეორე გამოცემა, 1997 წ.

ძამუკაშვილი დ., საერთაშორისო ხელშეკრულებები და კონვენციები. ინტელექტუალური საკუთრების სამართალი, თბ., 2002 წ.

ხეცურიანი ჯ., სამოქალაქო სამართლის ფუნქციები, თბ., 1995 წ.

ხეცურიანი ჯ., იურიდიული პირების საკანონმდებლო რეგულირების ძირითადი პრობლემები, კრებული „სამართლის რეფორმა საქართველოში“, თბ., 1994 წ., გვ. 192-220.

ჯორბენაძე ს., საქართველოს მომავალი სამოქალაქო კოდექსის ძირითადი პრობლემები, კრებული „სამართლის რეფორმა საქართველოში“, თბ., 1994 წ., გვ. 139-175.

ბოილინგი ჰ., ლუტრინგჰაუსი პ., საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ცალკეული მოთხოვნის საფუძვლების სისტემური ანალიზი, თბ., 2009 წ.

ჰენშელი ს., სამოქალაქო კაზუსების დამუშავების მეთოდოლოგია, თბ., 2009 წ.

თოდუა მ., ვილემსი ჰ., ვალდებულებითი სამართალი, თბ., 2006 წ.

კერესელიძე დ., უსაფუძვლო გამდიდრების ნორმების გამოყენება, თბ., 2003 წ.

ლუტრინგჰაუსი პ., დელიქტური სამართლის პრობლემატიკა, თბ., 2011 წ.

ნაწილი VI. სამოქალაქო საპროცესო სამართალი

თემა I. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი.

თემა II. საქართველოს კანონი „გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“.

თემა III. საქართველოს კანონი „არბიტრაჟის შესახებ“.

თემა IV. საქართველოს კანონი „სახელწიფო ბაჟის შესახებ“.

რეკომენდებული სამეცნიერო ლიტერატურა:

ლილუაშვილი თ., საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო სამართალი. „მეცნიერება“, თბ., 1992 წ.

ლილუაშვილი თ., სამოქალაქო საქმეთა წარმოება სასამართლოში. პრაქტიკული სახელმძღვანელო, თბ., 1999 წ.

ლილუაშვილი თ., გაკოტრების საქმის წარმოება სასამართლოში. თბ., 1997 წ.
ლილუაშვილი თ., სასამართლოს დამოუკიდებლობა, ჟურნ. „სამართალი“, 1992 წ, №3.

ლილუაშვილი თ., სასამართლო რეფორმის კონცეფცია, ჟურნ. „სამართალი“, 1992 წ, N1-2.

ლილუაშვილი თ., საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის პროექტი, განმარტებითი ბარათი, ჟურნ. „სამართალი“, 1997 წ, N1-2.

ლილუაშვილი თ., ხრუსტალი ვ., საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის კომენტარი, თბილისი, 2004 წ.

ხოფერია ნ., დისპოზიურობა საქართველოს ახალი სამოქალაქო და საპროცესო სამართლის მიხედვით. ჟურნ. „ქართული სამართლის მიმოხილვა“, პირველი კვარტალი.

მაისურაძე ნ., მხარეთა მორიგება სამოქალაქო პროცესში და მისი სოციალურ-სამართლებრივი მნიშვნელობა. ჟურნ. „ცხოვრება და სამართალი“, 1998 წ, N1.

ჰაინრიხსი ჰ., საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი და საპროცესო სამართლის რეფორმა. „საიუბილეო კრებული“ მიძღვნილი ს. ჯორბენაძის 70 წლისთავისადმი, თბ., 1996 წ.

მიგრიაული რ., შესავალი გაკოტრების სამართალში. თბ., 1999 წ.

მიგრიაული რ., შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების გაკოტრების სამართლებრივი ასპექტები, თბილისი, 2004 წ.

ნაწილი VII. ადმინისტრაციული სამართალი და პროცესი

თემა I. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი.

თემა II. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი.

თემა III. საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი.

თემა IV. საქართველოს კანონი „საჯარო სამსახურის შესახებ“.

თემა V. საქართველოს კანონი „სამეწარმეო საქმიანობის კონტროლის შესახებ“.

თემა VI. საქართველოს კანონი „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“.

თემა VII. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი (კარი XIV).

თემა VIII. საქართველოს ორგანული კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“.

თემა IX. საქართველოს კანონი „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“.

თემა X. საქართველოს კანონი „საჯარო რეესტრის შესახებ“.

თემა XI. საქართველოს კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების საქმიანობის სახელმწიფო ზედამხედველობის შესახებ“.

რეკომენდებული სამეცნიერო ლიტერატურა:

ზ. ადგიშვილი, გ. ვინტერი, დ. ქიტოშვილი, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის კომენტარები, თბ., 2002 წ.

ი. ტაბუცაძე, ჯ. რუსიაშვილი, ადმინისტრაციული პროცესის კომენტარი, თბ., 2000 წ.

ი. სურგულაძე, ადმინისტრაციული სამართალი, თბ., 2003 წ.

ა.აბესაძე, მოქალაქეთა უფლებების ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი დაცვა, თბ., 1968 წ.

გ.ბრებანი, საფრანგეთის ადმინისტრაციული სამართალი (თარგმანი რუსულად) მოსკოვი, 1993 წ.

ვ. ლორია, საქართველოს ადმინისტრაციული სამართალი, სახელმძღვანელო, თბილისი, 1998 წ.

ვ.ლორია, მ.სალხინაშვილი, საქართველოს სახელმწიფო და ადმინისტრაციული სამართლის საკითხები, თბილისი, 1999 წ.

ზ. ადეიშვილი, ქ. ვარდიანი, ლ. იზორია, ნ. კალანდაძე, მ. კოპალეიშვილი, ნ. სხირტლაძე, პ. ტურავა, დ. ქიტოშვილი, ზოგადი ადმინისტრაციული სამართლის სახელმძღვანელო, თბ., 2005 წ. (მეორე აქტ. გამოცემა)

მ. კოპალეიშვილი, ნ. სხირტლაძე, ე.ქარდავა, პ. ტურავა (რედ.), ადმინისტრაციული საპროცესო სამართლის სახელმძღვანელო, თბ., 2008 წ.

მ. ვაჩაძე, ი. თორდია, პ. ტურავა, ნ. წკეპლაძე, „საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის კომენტარი“, თბ., 2005 წ.

პ. ტურავა, ნ. წკეპლაძე, „ადმინისტრაციული სამართლის დამხმარე სახელმძღვანელო“, თბ., 2005 წ.

მ. კოპალეიშვილი, ადმინისტრაციული გარიგება, თბ., 2003 წ.

ნაწილი VIII. ადამიანის უფლებების შესახებ საერთაშორისო აქტები და საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები

თემა I. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია.

თემა II. საერთაშორისო პაქტი სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ და მისი ფაკულტატიური ოქმი.

თემა III. საერთაშორისო პაქტი ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების შესახებ.

თემა IV. ევროპის კონვენცია ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის შესახებ და მისი დამატებითი ოქმები.

თემა V. ევროპის სოციალური ქარტია.

თემა VI. საერთაშორისო მართლმსაჯულების სასამართლოს სტატუტი.

თემა VII. სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს წესდება (რომის სტატუტი).

თემა VIII. გაეროს კონვენცია „წამებისა და სხვა სასტიკი, არაადამიანური ან ღირსების შემლახავი მოპყრობის და დასჯის წინააღმდეგ“.

თემა IX. გაეროს გენერალური ასამბლეის რეზოლუციით დამტკიცებული „სასამართლო სისტემის დამოუკიდებლობის ძირითადი პრინციპები“ (1985 წელი).

თემა X. გაეროს 1990 წლის კონგრესზე დამტკიცებული „იურისტთა როლის ძირითადი პრინციპები“.

თემა XI. მოსამართლეთა ქცევის ბენგალორის პრინციპები (2002 წელი).

თემა XII. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მინიმალური სტანდარტული წესები არასრულწლოვანთა მიმართ მართლმსაჯულების განხორციელების საკითხებზე (პეკინის წესები, 1985 წელი).

თემა XIII. ევროპული კონვენცია მსჯავრდებულ პირთა გადაცემის შესახებ.

თემა XIV. დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის კონვენცია სამოქალაქო, საოჯახო და სისხლის სამართლის საქმეებზე სამართლებრივი ურთიერთდახმარებისა და სამართლებრივ ურთიერთობათა შესახებ.

თემა XV. უცხო სახელმწიფოთა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებების ცნობისა და აღსრულების შესახებ ნიუ-იორკის 1958 წლის კონვენცია.

რეკომენდირებული სამეცნიერო ლიტერატურა:

ალექსიძე ლ., თანამედროვე საერთაშორისო სამართალი, “ნეკერი”, 1994 წ.

სავანელი ბ., საერთაშორისო პაქტები მოქალაქეობრივი, პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების შესახებ, კომენტარები, თბილისი, 1997 წ.

თანამედროვე საერთაშორისო სამართალი, ლექსიკონი-ცნობარი, თბილისი, თსუ გამომცემლობა, 2003 წ.

საქართველო და საერთაშორისო სამართალი (რედაქ. კ. კორკელია), თბილისი, 2001 წ.

სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს სტატუტი (ქართული ტექსტი) - legal.coe.int/icc/docs/Statute_translations/iCC_georgian.pdf

ხუბუა გ., სამართლის თეორია, გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბილისი, 2004 წ.

ნაწილი IX. სასამართლო კონტროლი სისხლის საპროცესო იმულების ღონისძიებებზე, საგამომიებო მოქმედებებსა და ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობაზე

თემა I. დაკავება. პირის სამედიცინო დაწესებულებაში მოთავსება.

თემა II. ბრალდებულის პირველი წარდგენა სასამართლოში. აღკვეთის ღონისძიებანი.

თემა III. საგამომიებო მოქმედებები.

თემა IV. ექსპერტიზა. გამოცხადების სავალდებულოობა, მიყვანა. ქონებაზე ყადაღის დადება. ბრალდებულის თანამდებობიდან (სამუშაოდან) გადაყენება. ბრალდებულისათვის (მსჯავრდებულისათვის) საქართველოს მოქალაქის პასპორტის, ნეიტრალური სამგზავრო დოკუმენტის მოქმედების შეჩერება.

თემა V. ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებები და მათ ჩატარებასთან დაკავშირებით სასამართლო აქტების მიღების საფუძველი და წესი.

კანონმდებლობა:

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი.

საქართველოს კანონი „ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის შესახებ“.

რეკომენდირებული სამეცნიერო ლიტერატურა:

გაბისონია ი., აღკვეთის ღონისძიებანი სისხლის სამართლის პროცესში (პრაქტიკული სახელმძღვანელო), თბ., 2003 წ.

ბენიძე ვ., დაპატიმრებისა და შინაპატიმრობის აღკვეთის ღონისძიებად გამოყენების პრობლემები, თბ., 2003 წ.

კორკელია კ., ქურდაძე ი., ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სამართალი ადამიანის უფლებათა კონვენციის მიხედვით. თბ., 2004 წ.

კორკელია კ., ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის გამოყენება საქართველოში, თბ., 2004 წ.

სისხლის სამართლის პროცესი. რედაქტ. ა. ფალიაშვილი, შ. ფაფიაშვილი. თბ., 2003 წ.

მეიშვილი ზ., ჯორბენაძე ო., საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის კომენტარები, თბ., 2007 წ.

ნაწილი X. საქართველოს სამოსამართლო ეთიკა

საქართველოს სამოსამართლო ეთიკის კოდექსი – (მიღებულია საქართველოს მოსამართლეთა კონფერენციის მიერ 2007 წლის 20 ოქტომბერს).